

**Експертний висновок
до законопроекту згідно із статтею 27
Бюджетного кодексу України**

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких Законів України щодо усунення дискримінації фізичних осіб-підприємців» (реєстр. № 2190-1 від 04.10.2019), внесений народним депутатом України Третьяковою Г. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом передбачається внести зміни до:

- Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464), зокрема:

звільнити від сплати єдиного внеску фізичних осіб - підприємців, в тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, якщо вони працюють відповідно до закону за трудовим договором та отримують за основним місцем роботи та/або роботи за сумісництвом заробітну плату у загальному розмірі не менше гарантованої державою мінімальної заробітної плати, встановленої Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік;

надати право фізичним особам – підприємцям (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), особам, які провадять незалежну професійну діяльність, та членам фермерського господарства самостійно визначити базу нарахування, у разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному кварталі або окремому місяці звітного кварталу;

- Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», в частині надання права контролюючим органам звертатися до державного реєстратора із заявою про припинення господарської діяльності фізичної особи-підприємця, у разі виявлення, що така особа не здійснює господарську діяльність та не сплачує податки і збори більше ніж 6 (шість) місяців. При цьому контролюючий орган зобов'язаний повідомляти таку фізичну особу-підприємця письмово про намір звернутися до державного реєстратора за 30 днів до такого звернення.

Також законопроектом пропонується списати з фізичних осіб - підприємців (в тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування) суму нестягнутої пені, нарахованої на суму недоїмки зі сплати єдиного внеску за період з 01 січня 2017 року до дня набрання чинності цим Законом.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000A9A92C00E9DC7900

Підписувач Ходаковський Павло Вікторович

Дійсний з 01.10.2019 0:00:00 по 01.10.2021 0:00:00

Міністерство фінансів України

11220-03-3/30538 від 25.11.2019

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту призведе до зменшення дохідної частини бюджетів Пенсійного фонду та фондів соціального страхування.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розрахунок вартісної величини впливу здійснити неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо збалансування надходжень єдиного соціального внеску та відповідних виплат з фондів у разі реалізації положень законопроекту відсутні

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Прийняття законопроекту може призвести до зменшення дохідної частини бюджетів Пенсійного фонду та фондів соціального страхування, що потребуватиме визначення джерел компенсації додаткових видатків Державного бюджету України. Суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), що не узгоджується з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

В цілому підтримуючи ідею врегулювання питання сплати єдиного соціального внеску фізичними особами – підприємцями (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та особами, які провадять незалежну професійну діяльність, якщо такими платниками не отримано дохід (прибуток), зазначаємо таке.

Звільнення від сплати єдиного внеску фізичних осіб - підприємців, в тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, якщо вони працюють відповідно до закону за трудовим договором та отримують за основним місцем роботи та/або роботи за сумісництвом заробітну плату у загальному розмірі не менше гарантованої державою мінімальної заробітної плати, встановленої Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік суперечить одному із принципів загальнообов'язкового державного соціального страхування, визначених абзацом третім статті 5 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а саме, обов'язковості страхування осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та інших підставах, передбачених законодавством про працю, та осіб, які забезпечують себе роботою самостійно (члени творчих спілок, творчі

працівники, які не є членами творчих спілок), громадян - суб'єктів підприємницької діяльності.

Зменшення надходжень єдиного соціального внеску може вплинути на збалансованість бюджетів Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, що потребуватиме визначення джерел компенсації додаткових видатків Державного бюджету України (в частині фінансового забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду України).

Також зазначаємо, що у разі несплати зазначеними категоріями осіб єдиного внеску в розмірі, меншому ніж мінімальний страховий внесок, такі особи не можуть вважатися застрахованими особами і це призведе, зокрема, до неможливості зарахування таких періодів до страхового стажу зазначених осіб при призначенні пенсій (в повному обсязі).

Пропозиція щодо надання права контролюючим органам звертатися до державного реєстратора із заявою про припинення господарської діяльності фізичної особи-підприємця, у разі виявлення, що така особа не здійснює господарську діяльність та не сплачує податки і збори більше ніж 6 (шість) місяців, потребує суттєвого доопрацювання, оскільки може створити правову колізію. Так, відповідно до підпункту 20.1.37 пункту 20.1 статті 20 та пункту 67.2 статті 67 Податкового кодексу України контролюючим органам надано право звертатися до суду про винесення судового рішення щодо припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб - підприємців.

Також строки несплати єдиного збору, які будуть підставою для звернення контролюючих органів до державного реєстратора із заявою про припинення господарської діяльності фізичної особи-підприємця, не узгоджуються із строками подання звітності для зазначеної категорії платників збору, для яких, зокрема, звітним періодом є календарний рік та строки сплати – за кожний квартал до 20 числа наступного місяця.

Крім того, пропозиція щодо списання суми нестягнутої пені, нарахованої на суму недоїмки зі сплати єдиного внеску за період з 01 січня 2017 року до дня набрання чинності цим законопроектом, тільки з фізичних осіб - підприємців (в тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування) не може бути підтримана, оскільки є дискримінаційною відносно до інших самозайнятих осіб.

Ураховуючи викладене, законопроект не підтримується у запропонованій редакції.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Павло ХОДАКОВСЬКИЙ